

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quært[sic!] I. An hoc ipsi liceat propter gravissimas tentationes, vel
saltem spes sit obtinendæ dispensationes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

theo, quem in Theologia, & SS. Canonibus pro insigniter versato & docto Clerico habuit. Huic igitur totam suam conscientiam sub arctissimo sigillo fideliter exposuit, & postquam diu rem hanc apud se versaverat, multusque fuerat in lustrandis Auctoribus, consilio insuper adhibito ejusdem Causidici, qui per aliquot annos in Lutherana Universitate Juribus operam dedit, atque ideo peritulis, Sacrisque Canonibus, & Religioni adversantibus principiis im-

butus Philandrum in sua intentione non parum adjuvit suggerendo argumenta ex heterodoxis Icholis incaute hausta. Quapropter hanc ille quaestionem proposuit Timotheo: an non licitum sibi sit in his circumstantiis contrahere matrimonium, saltem per obtentam dispensationem? Timotheus verò subjunxit quaestionem alteram: an licitum Catholicis sit frequentare Universitates Heterodoxorum, praesertim ad Jurisprudentiam addiscendam?

QUAESTIO I.

An Philandro licitum sit in his circumstantiis contrahere Matrimonium, vel spes supersit obtinendi ad id dispensationem?

Philander Causidici clam consulti partim, & partim ex sua penu deprompta Philander haec argumenta. I. Aiebat, juxta omnes votum, ut tenent, debet esse de re moraliter possibili; quia obligat instar legis humanae, cum sit lex humana à vovente sibi imposta: sed votum Philandri (sive jam tempore emissi voti, sive supervenientibus primùm postea tantis tentationibus carnis, ut frequenter labatur in peccata carnis, pulsati) est de re moraliter impossibile; nam teste Gobat *traç. ii. Theol. Exper. n. 27.* illud censetur moraliter impossibile, quod observari aut fieri nequit viribus naturalibus nisi difficillimè, vel cum supernaturalibus ordinariis, nisi nempe Deus det auxilia prorsus extraordinaria & singularia, quæ tamen

nec Philander sperare potest, nec Deus dare tenetur. II. Ad valorem & obligationem voti requiritur, ut sit de re meliori, quàm sit oppositum; definitur enim communiter votum, & dicitur esse *deliberata promissio Deo facta de re meliori*: atqui respectu Philandri, aded agitati stimulis carnis, votum castitatis non est de re meliori, sed potius ipsi melius est ad salutem suam Deique gloriam Matrimonium, quo evitantur tot peccata contra castitatem, & tam manifesta pericula salutis aeternæ, in quæ incidit, & hucusque incidere consuevit extra Matrimonium, & supposita voti obligatione. III. Lex humana prohibens petitionem debiti marito, qui cognovit consanguineam suæ uxoris, non stringit, sed cessat in

G g 2

tatio-

casu, quo maritus ob urgentes tentationes versatur in periculo proximo lapsus & peccati carnalis, ut tenent multi ex ratione; quia lex humana debet cedere legi Divinae aut Naturali: ergo nec votum, tanquam privata lex, à privato homine sibi posita, in talibus circumstantiis obligat, sed cessat. IV. Lex humana secundum omnes non stringit cum periculo probabili sanitatis, honoris, aut notabilis partis bonorum temporalium: ergo multò minùs ligat cum probabili (à fortiori cum moraliter certo) periculo salutis spiritualis, seu unius vel plurium peccatorum mortalium: ergo neque votum velut lex humana privata; quamvis enim votum validè editum producat obligationem Juris Divini & Naturalis, quod exigit & dicitur, fidem Deo datam esse servandam, tamen manet in se lex humana immediatè, & ortum habet ab homine; sicut lex humana à Legislatore posita manet humana, licèt, postquam validè est posita, inducat mediatè obligationem Juris Divini & Naturalis, quod dicitur, Superiori legitime præcipienti esse obediendum. V. Et hanc sententiam, quòd in specie vovens castitatem, qui in continuo versatur periculo proximo peccandi contra hanc virtutem, vel postea ob supervenientes gravissimas tentationes in illud incidit, votò non obligetur, sed ad Matrimonium licitè convolet, tenent gravissimi DD. uti Quintanadvenas *tract. 9. sing. 12.* Bonac. *to. 2. d. 4. q. 2. p. 1.*

n. 21. 26. Adam Burghaber *cent. 1. cas. 66.* & alii apud Gobat *tr. 12. n. 271.* qui n. 280. ait, permissum esse illi negare probabilitatem peccati: item Moya *in seles. qq. 10. tr. 2. q. 1. §. 1.* pro ea allegat plures ac inter hos Ledesm. Homobonum Martin. de S. Joseph. Cajet. & plures S. Thomam, & §. 3. n. 20. ipse eadem valde probabilem esse existimat id quod ita intelligendum est, ut neque opus sit (nisi ad majorem securitatem) petere dispensationem in voto, licèt in praxi soleat peti dispensatio Karchne in *dissertat. de sabbato dissert. 1. art. 2. §. 28. n. 215.* Confirmatur VI. Votum matrimonium ab illo editum, quo stimulus carnis est in perpetuo periculo graviter labendi, valet, & est meliori bono, ut docent plurimi Sanchez *l. 1. de Matrim. d. 4. n. 10.* apud Moya n. 10. Cajet. Bellarm. var. Henriq. Molin. Lopez, Valent. Suar. Filiuc. Laym. & communiter Recentiores: ergo continendi emissum à continuo periculis non valet, quia non de meliori bono; cum impossibile est duo opposita simul esse de meliori bono. Quod autem tale est, ut si tempore voti emissi, reddat votum invalidum, etiam facit illud cessare si postmodum superveniat, nec perpetuè & graves tentationes carnis Moya §. 2. n. 13. & 17. Unde non obstat ratio, cui contrariam sententiam inædificat Sanchez in *Dico. lib. 4. c. 8. n. 10.* dicendo, majus bonum

in materia voti non esse judicandum, in quantum est majus respectu votantis, ut est particularis persona, sed in quantum est majus in se, & respectu boni communis; propter quod lex humana obligat etiam ad moraliter impossibile, imo & cum vitæ periculo, ut patet in milite excubias periculosissimas agere jussu contra hostem: ex quo capite redditur etiam semper illicita effusio seminis humani directè procurata, licet respectu hujus persone in individuo posset esse melior & utilior, ne abundans semen corrumpatur & noceat, quia semper est contra commune bonum seminis humani. Non, inquam, obstat hæc ratio; quia juxta ipsum Sanchez valet votum de contrahendo Matrimonio etiam à nimis vexato stimulis carnis, non obstante, quòd Coelibatus in se & respectu votantis, ut est pars Ecclesiæ, ac respectu boni communis sit majus bonum; quia tamen respectu votantis, ut est individuum particulare, non est majus, ideo valet votum Matrimonii: ergo vice versa, ubi respectu votantis, ut est particulare individuum, materia voti non est melior, & majus bonum, non valet votum, nimirum Castitatis. Nec obstat VIII. quòd votum Castitatis in nostro casu fuerit solenne, utpote annexum Ordini Sacro, quem suscepit liberè Philander; quia votum Castitatis solenne & simplex non differunt substantialiter.

IX. Si votum hoc solenne Castitatis obligaret in tam gravibus & con-

tinuis tentationum fluctibus, gravissima facile orirentur in Ecclesia DEI mala & scandala, v. g. concubinatus & apostasia à Fide, ut patet ab experientia, quæ sæpius docuit, Ecclesiasticos & Religiosos ob negatum sibi Matrimonium ad hæreticos descivisse, imitatos Andream Carlstadium, Luthero intimum, qui primus publicè ex Ecclesiasticis tempore Lutheri salutare suarum tentationum remedium arripuit Nuptias, cui propterea Wittenbergenses specialem Missam composuerunt, & in ea hanc Collectam: *Deus, qui post longam, & tam impiam Sacerdotum cecitatem, beatum Andream Carlstadium eâ gratiâ donare dignatus es, ut primus nullâ habitâ Papistici Juris ratione uxorem ducere ausus fuerit: da quesumus, ut omnes Sacerdotes recepta sana mente hujus vestigia sequentes, ejectis concubinis, aut iisdem ductis, ad legitimum consortium thori convertantur.* Adde X. textum S. Pauli Hebr. 13. *honorabile conjugium in omnibus:* ergo & in Sacerdotibus honestum est. Sanè omnis promissio habet imbibitam conditionem, nisi circumstantiæ mutantur, vel aliud modò non provisum superveniat: ergo & votum Castitatis, quod est aliqua promissio, habet imbibitam hanc conditionem, nisi valde graves tentationes, & pericula lapsuum carnis supervenerint, modò non prævisa. XI. Arguebat Philander à pari: Error vitiat contractus: ergo & Votum; cum errantis nullus sit consensus: atqui Philander votans Castitatem in susceptione S. Ordinis

fuit in errore; quia credebat statum, quem suscepit, fore idoneum ac sufficientem ad vincendas facile tentationes carnales, nunc verò experitur in se contrarium. XIII. Denique subijungebat: si hæc non satis evin-

cerent nullitatem voti, & viderentur Nuptias aperirent, saltem talia fore quæ meritò sufficiant ad facile impetrandam dispensationem Pontificiam.

DECISIO.

HAc tamen verbosa argumentorum serie nequiquam permotus est Timotheus, ut Philandri temeraria succollaret consilia, imò disertè ipsi rescripfit, frustra prorsus & irrito conatu laborare ad excutiendum Castitatis extra Matrimonium servandæ jugum, quod sibi imposuit per susceptionem Ordinis Sacri omnino voluntariam & liberam, cui annexum est Votum ex Lege Ecclesiastica; ut aded, quisquis Ordinem Sacrum voluntariè suscipit, tacitè votum Continentiæ & Coelibatûs emittat. Votum tuum, mi Philander, scribebat Timotheus, valuit initio: ligat te etiamnum: & vix, ac ne vix quidem, dispensationem impetrabis. Omnia tria facilè & breviter

Probavit Timotheus: primum quidem negativè potissimùm, quia ex nullo capite ostendi potest nullitas hujus voti, quod bene notetur, *solenis*. Accedit ratio positiva; nam per votum solenne Ordinibus Sacris annexum constituitur vovens in certo & sublimiori statu Ecclesiæ, ad DEI gloriam hominûmque salutem, & ad utilissimas toti Ecclesiæ functiones specialiter ordinato, sicut per vota Reli-

giosa: ac proinde propter bonum commune totius Ecclesiæ, quod est ejusmodi statum coelibem, seu perpetuæ Castitatis & perfectæ extra Matrimonium obligationem obtinentis, acquirit ejusmodi votum specialissimè, & insolubilitatem ex dispositione Ecclesiæ, talem voventem omnino incapacem reddentis ad validè contrahendum Matrimonium, si vel hujusmodi votum edatur à jure instituto in magna proclivitate ad nuptias, sive ante talem proclivitate, postea sortè supervenientem, non obliget etiam non obstante moralis impossibilitate continenter viventis extra Matrimonium. Sic habet Communis omnium Catholicorum, & confirmantium à paritate tum Legum præceptorum Humanorum, quæ specialiter respiciunt bonum commune, obligant etiam ad moraliter impossibilia & cum manifesto vitio peccato, v. g. ad agendas excubias in cohostibus exposito, ad inservandum pestiferis &c. tum Legum Naturalium, v. g. legis prohibentis procreari directè effusionem seminis humani ad generationem & propagationem adeoque ad bonum commune pro-

neris humani ordinati, non obstante, quod homo particularis ex retento semine incidat in periculum gravis morbi aut mortis etiam; tum Legum contractus Matrimonialis, qui obligat ad abstinendum ab omni alia foemina, non obstante, quod uxor propria contraher sit agra, vel absens, & quod gravissimas carnis tentationes patiatur maritus. Ratio ulterior est, quia, si propter ejusmodi circumstantias & precorvitatem nimiam in Venerem, qua vel adest tempore solennis voti Castitatis emissi, vel supervenit post temporis intervallum, non obligaret votum solenne, aut obligare desineret, gravissima orientur scandala, & damna Reipublicae Ecclesiasticae, bonique Communis, ad quae cavenda sicut Natura obligat in Legibus Naturalibus etiam cum gravissimo incommodo, vel morali impossibilitate ex parte hominis privati, ita etiam Leges Humanæ, secundum quas regulatur quoque votum, præsertim solenne, pari modo obligant (quia concurrunt Jus Naturale) cum bonum privati ex lumine Naturali cedere debeat & postponendum sit bono Communi. Qualis enim perturbatio fieret in Republica, si propter graves tentationes carnis, & morale periculum agendi contra votum solenne Castitatis, liceret Religiosis, aut Sacerdotibus, convolare ad Matrimonium, aut si conjugibus liceret jungi aliis personis, si compars sit absens, vel ad usum Matrimonii inepta &c. Ad quam perturbationem evitandam Naturales ac Humanæ Le-

ges debent manere in suo vigore & virtute obligandi.

Alterum membrum probavit Timotheus ex iisdem principiis, *negativo* nimirum; quia non est ratio sufficiens assignabilis, cur debeat cessare obligatio voti solennis propter supervenientes magnos & perpetuos carnis stimulos, ut patebit ex solutione argumentorum Philandri: & *positivo*; quia cessationem obligationis propter hanc causam non permittit ratio boni publici, pericula & damna manifestè redundatura in Rempublicam, maxime Ecclesiasticam &c. ut patet ex instantiis de effusione seminis humani, de necessitate agendi excubias in loco hostibus exposito, & de conjugum obligatione abstinendi à personis alienis etiam cum morali impossibilitate continentiae conjugalis &c.

Tertium membrum pariter fulcivit partim ex deficientia justæ causæ dispensandi in re tam gravi, & à qua dependet bonum publicum Reipublicae Ecclesiasticae, partim ex usu & observantia Ecclesiæ, nunquam vel ferè nunquam dispensantis cum Sacerdote ad Conjugium; quamvis enim Pontifex quandoque ob graves causas legatur dispensasse cum Subdiaconis & Diaconis, cum Sacerdotibus tamen, nisi fuerint de Principum sanguine, & multum interfuerit Ecclesiæ eos jungi Matrimonio ad propagandum stemma, aut ob aliam gravissimam necessitatem bonum Commune spectantem, non facile occurreret exemplum datæ dispensationis, imò nullum propter solam

folam proclivitas ad vitia carnis causam: partim denique quia ex hujusmodi dispensationibus facile ex prætenſa causa difficultatis inſervanda continentia propter ſtimulos carnis & proclivitatem in Venerem concessis plurima & maxima in Rempublicam Christianam damna, pericula, & scandala ſequerentur; paſſim enim à laxioris vitæ Sacerdotibus & Religioſis, qui remedia ſpiritualia adhibere nolunt,

pererentur diſpenſationes prætenſi-
rali impoſſibilitate continendi: in
pacto ſranum laxaretur impoſitio
& ſtatus Eccleſiaſticus, de quo
facilis foret tranſitus ad Sæculari
Matrimoniale, graviffimum patens
præjudicium; imò nec Matrimo-
vinculum, ex mutuo illud continen-
tium conſenſu tam arctè colligatum
à diſſolutione maneret ſecurum con-
manifeſtam Chriſti prohibicionem.

Solvuntur Oppoſita.

AD ratiunculas Philandri reſpondit
Timotheus primò generaliter
dupliciter, nempe eas ſuo modo & non
omnino improbabiler procedere poſſe
in votis aliis, quæ non ſunt Caſtitatis
perpetuæ, imò etiam in his, ſi tantùm
ſint ſimplicia, non ſolemnia per ſufce-
ptionem Ordinis Sacri, maximè Sacer-
dotalis, aut per Profeſſionem Religio-
ſam: ſi autem Philander velit etiam il-
las extendere ad vota Caſtitatis ſolem-
nia, repoſuit Timotheus, illas prorsus
ſimiles eſſe argumentis, quibus Lu-
therus, & Auguſtana Confefſionis
fabri, impugnârunt Cœlibatum Sacer-
dotum, & vota Religioſorum, ac Mo-
nialium, iis perſuadendo ſacrilega Ma-
trimonia, & apoſtaſiam à Religione,
Statu, & Fide: quæ pridem ab uni-
verſali Eccleſia, & omnibus bonis Ca-
tholicis exploſa, pro irrelevantibus ha-
bita, & damnata ſunt. Trid. ſeſſ. 24.
can. 9. ſic detonat: *Siquis dixerit, Cle-
ricos in Sacris Ordinibus conſtitutos, vel
Regulares, caſtitem ſolemniſter profeſ-*

*ſos, poſſe Matrimonium contrahere
contractumque validum: ſiſe, non ob-
te lege Eccleſiaſtica, vel voto - -
que omnes contrahere Matrimonia
qui non ſentiant ſe Caſtitatis, etiam
voverint, habere donum; anathema
cùm DEUS id rectè penitentiis non
neget, nec patiatnr nos ſupra id
poſſimus, tentari.* Perpende hanc
ba, iterumque penſita, mi Philander
(ſubjunct Timotheus) quibus
ſta & OEcumenica Synodus
doctrinam Lutheranorum, Sacer-
dotibus & Religioſis, qui dicebant ſe
tineret vivere non poſſe, ſacrilega
contrahendi Matrimonia irridi-
tium, ac proinde ratiunculas quibus
quibus in Confefſione Auguſtana
de Conjugio Sacerdotum, & de
Votis Monachorum inter Articulos
Abuſibus, perverſam ſuam doctrinam
fulcire adnitebantur, nunquam
nullibi magis diſerti ac proſoci,
ubi de uxoribus habendis agebatur
ſacrilegi Sacerdotes & Monachi,

fectionis Augustanae architecti, quos tu prolixitate & studio hac in re strenue imitatus es. Dein monuit Philanderum, ut remedia spiritualia, maxime Orationem ardentem & constantem, quam suadet Tridentinum, & certo suffecturam ad vincendas tentationes declaravit, adhibeat, addendo studium mortificationis, custodiam seclorum, & fugam omnis pravæ occasionis, item frequentiore meditationem mortis, inferni, æternitatis, damnatorum peccati mortalis &c. Deinde

Ad singulas ratiunculas in specie defendenda. Ad I. Distinguendo *Min.* votum Castitatis in tanta proclivitate ad vitium carnis est de re moraliter impossibile, si non adhibeantur remedia spiritualia, & alia ad vincendas tentationes conducentia, quæ paulò antè insinuada sunt. *C.* si adhibeantur. *N.* *Min.* vel negatur. *Ma.* saltem respectu illius, qui emisit votum solenne Castitatis, quod propter bonum commune obligat etiam cum morali impossibilitate, uti vidimus. Ad II. Patet distinguo *Min.* non est de re meliori conditonatè, si nempe nolit Philander adhibere dicta remedia contra tentationes Venereas. *transeat.* si adhibeat. *N.* *Min.* vel aliter; non est de re meliori respectu Philandri, propter est persona particularis, *transeat;* in tantum enim Matrimonium respectu ipsius videtur melius, quàm Cœlibatus, seu vita cœlebs & absque conjugio: prout est in certo statu Ecclesie constitutus, & membrum certi status. (R. P. Picbler Decisiones.)

rûs specialiter ad bonum commune totius Ecclesie ordinati. *N. Min.* cum Philander, ut est positus in certo statu, ex quo inviolabiliter observato plurimum pendet bonum commune, & ornamentum, ac utilitas Ecclesie, teneatur præhabere bonum commune Ecclesie suo privato, sub hac ratione melior est ipsi Cœlibatus quàm Matrimonium: quidquid sit de casu, quo quis solum simplex Castitatis votum emisit. Ad III. *Transeat antec.* quod multi negant sub allegata duplici distinctione, & seclusa dispensatione obtenta ad petendum debitum conjugale. *N. Conf.* saltem si est sermo, uti hic, de voto solenni; nam talis ob bonum commune, & ortum indè Jus Naturale, tenetur adhibere alia media ad vitandas vel superandas tentationes, quibus adhibitis continentia reddetur ipsi moraliter possibilis, imò successu temporis etiam facilis & suavis, ut experiuntur timorati & dictis mediis utentes, quibus jucundius est castè vivere, quàm Veneri operam dare. Dein Votum solenne Castitatis ob bonum commune etiam stante morali impossibilitate obligat ad Cœlibatum & continentiam, uti dictum & probatum est. Ad IV. Est similis responsio; negatur enim *Conseq.* saltem ubi votum solenne Castitatis est emissum. Ad V. Imprimis nullus Auctorum id asserit de voto solenni Castitatis, de quo tamen est præsens Casus. Dein loquendo de voto simplici, opponitur longè major auctoritas contrarium longè communius docentium etiam de

H h h

de

de voto simplici Castitatis teste Kar-
chne *lo. cit. n. 216.* cum Sanch. *lib.*
4. in Decal. c. 8. n. 10. & Moya *n. 20.*
cit. Imò Castro Palao *to. 3. tract. 15.*
disp. 1. pu. 8. n. 14. contrariam senten-
tiam supponit velut indubitam apud
DD. quamvis id verum non sit. Af-
ferunt hi duplicem rationem; I. Quia
valde proclivi in venerem Matrimo-
nium non est melius absolute, sed
solum sub conditione, & suppositio-
ne, quòd aliis mediis orationis, pœ-
nitentiæ &c. nolit uti: ergo si pro-
clivis in Venerem & suam fragilita-
tem agnoscens vovet Castitatem, va-
lidè se obligat ad non contrahendum
Matrimonium, & quia sine aliis me-
diis castè vivere non potest, conse-
quenter se obligat ad alia media ad-
hibenda. II. Quia depravata cupiditas
facile plurimos falleret, falsò existi-
mantes se continere non posse, atque
ita plurima merita, & egregia opera,
Ecclesiæque utilissima impedirentur.
Demum licèt transmittatur tanquam
verè & practicè probabile, quòd vo-
tum simplex Castitatis à valde procli-
vi in Venerem non valeat, valet tamen
juxta omnes, & propter argumenta
superiùs allata, votum solenne Castita-
tis, & obligat sicut ad hanc servan-
dam, ita & ad media spiritualia, aliã-
que, sine quibus Castitatem servare
noscitur esse impossibile, adhibenda.

Ad VI. Transmissò *Antec.* quod prob-
abilius esse judicatur, negatur *Con-*
seq. loquendo de voto solenni Casti-
tatis, quia hoc est de meliori bono
respectu voventis, quatenus per illud

fit, & est membrum status Ecclesi-
stici, specialiter & plurimum facien-
tis ad commune bonum Ecclesiæ. Si
autem loquamur de voto simplici Ca-
stitatis, potest juxta probabilem (in
quam & ego alibi inclino) concessi-
torum; juxta alteram verò senten-
tiam, quæ docet, etiam votum sim-
plex Castitatis valere editum à valde
propenso in peccata carnis, distin-
guendum est *Antec.* Votum inter
Matrimonium, editum à valde pro-
pense in Venerem, valet absolute
quando & simpliciter, negatur; quæ
talis potest adhibere alia remedia
sufficiencia ad vivendum in Cœlesti
qui est status melior & perfectior
posito, seu statu Matrimoniali: va-
sub conditione & suppositione, quæ
vovens Matrimonium nolit adhibere
alia media ad castè vivendum
Matrimonium, conceditur; non est
talis, qui vovet Matrimonium, per
hanc sententiam tenetur absolute ad-
hibere alia media ad castè vivendum
ducentia, sed potest Matrimonium
adhibere; & hinc votum de Matrimo-
nio ineundo ex hypothesi, quòd vovens
aliis mediis uti nolit, valebit. Unde

Ad VII. Adhibemr iterum distin-
ctio inter votum solenne Castitatis
& simplex (in illo consideratur
bonum non relatè ad ipsum voventem,
ut est persona particularis, in
ut est effectus membrum status Ec-
clesiastici specialiter ordinati ad
Ecclesiæ bonum commune: in
autem simplici magis attenditur
bonum relatè ad voventem, ut est per-

sona particularis) & adhibenda est altera distinctio inter duas sententias, quarum una pro invalido habet votum Castitatis à valde proclivi in Venerem; & ista concedit totum: altera verò habet pro valido; & hæc dicit, Coelibatum adhuc esse majus bonum respectu votantis, quam Matrimonium, absolute loquendo, licet non sit facta suppositione & hypothese, quod votans nolit adhibere alia media ad castitatem vivendum necessaria: unde, licet votum non nubendi sit validum à valde pro in Venerem sub dicta conditione & suppositione, indè tamen non sequitur, quod votum simplex Castitatis à tali emissum sit invalidum. Quidquid sit, an ratio Sancheziana valorem probet, vel non, saltem probat, votum solenne validum esse, & votentem reddere inhabilem ad Matrimonium. Karchne n. 220. V. quare præfata, ex quo patet ad VIII. Quamvis enim votum solenne & simplex Castitatis non differant substantialiter; differunt tamen in effectu & virtute obligandi; cum votum solenne efficiat membrum perpetui status, Religiosi aut Clericalis, specialiter ordinati ad bonum commune Ecclesiæ: votanti autem quàm membro talis status melior est Coelibatus quàm Matrimonium, & ideo strictius obligatur suo voto Castitatis.

Ad IX. Ejusmodi perversorum & impiorum exempla, ab Ecclesia & omnibus probis constanter damnata, sicut non possunt vel debent Leges Divinas vel Humanas infringere ita

nec obligationem votorum tollere; neque scandala malitiosè accepta, & per accidens secuta possunt vel debent præjudicare bono communi Ecclesiæ, quod exigit vota, præsertim solennia, inviolabiliter observari. Ad X. Honorabile quidem & Honestum est Matrimonium in omnibus, qui non laborant impedimento, vel à Natura aut Ecclesia, vel ab ipsis hominibus sibi positò (cujusmodi est votum solenne liberè editum.) non verò in ligatis impedimentò; aliàs dicere oporteret, Matrimonium etiam esse honorabile in impotentibus, vel proximè consanguineis. Ad XI. Retorquetur imprimis argumentum in Conjugibus, qui sibi mutuo fidem promittunt se obligandò ad abstinendum à commercio carnali cum alienis personis: an igitur dicemus licere conjugii, si contingat compartem diu ægrotare, vel esse absentem &c. propter tentationes & hujusmodi circumstantias, initio Matrimonii non prævisas, accedere ad personas extraneas? absit. Nulla promissio, aut votum, habet imbibitam sibi conditionem bono communi repugnantem, qualis foret conditio solenni Castitatis voto imbibita, nisi graves tentationes, quæ tempore voti non fuerunt prævisæ, supervenerint. Adde quod suscipiens Ordinem sacrum satis habuerit cognitam carnis humanæ fragilitatem, utpote 22. ætatis annum jam ingressus, & sic prævidere potuerit, & prævidisse censendus sit, posse graves carnis tentationes oriri: ergo cen-

H h h 2

sensus

sendus est voluisse se obligare iis non obstantibus ad servandam Castitatem, & adhibenda alia, quàm Matrimonium, remedia, maximè instantis & ardentis orationis, per quam certò impetrabit gratias, & auxilia supernaturalia à Deo, qui tahtopere delectatur Castitate, ac tam enixè eam consulit, nec patitur quemquam tentari supra id, quod potest per vires suas supernaturalibus auxiliis, quæ non denegat facienti, quod est in se, roboratas. Ad XII. Retorquetur iterum in Matrimonio carnali, & sic inferitur: ergo error, quo quis falsò credidit, uxorem suam esse divitem, vel Matrimoniale statum esse talem, qui solus sufficiat ad evitandas vel facilè superandas tentationes carnis erga personas alienas, vitiat contractum Matrimoniale, & dat licentiam sibi jungendi personam alienam &c. Dein non erravit Philander errore substantiali, quia scivit votum solenne Castitatis esse annexum Ordini Sacro liberrimè suscepto, seque per illud reddi inhabilem ad Matrimonium: imò nec laboravit errore accidentali circa graves tentationes

suo tempore verisimiliter occurrerunt, neque circa sufficientiam status Sacerdotalis ad vincendas ejusmodi tentationes; sufficit enim omnino, si velit facere, quod est in se, & adhibere media conducentia vel necessaria quæ ipsi nunquam desunt. Ceteri plurimi Sacerdotes & olim & hodie potuisse & posse continenter vivere suò exemplò attestati sunt, & confirmant, qui nimirum diligenter custodiunt sensus externos, fugiunt graves occasiones, sibi non nimis sollicitè corpus moderatè castigant, orationibus instant, mortem, infernum, eternitatem, & gravissima peccati merceda sæpius meditantur, & in oculos ponunt &c. Ad XIII. Quævis sufficere possent ad dispensationem in voto simplici Castitatis (si illud valeat, emissum à valde proclivi ad id pro majori securitate vel ad vitandum scandalum) facilè impetrari non tamen ad dispensationem in voto solenni Castitatis ob rationes membro tertio hujus decisio- nis superius.

QUÆSTIO II.

An liceat Catholicis frequentare Universitates Heterodoxarum, præsertim ad Jurisprudentiam addiscendam?

Ridebit ad hanc Quæstionem velut explosione digniorem quàm examine Causidicæ Philandri, & dicit I. Omne commercium & communicatio cum Hæreticis in Germa-

nia, utpote non solum in foro civili toleratis & civitate donatis, sed etiam in foro Canonico licet licet enim Hæretici sint notorii,